



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm  
Tomvs ...**

**Łęczycki, Mikołaj**

**Antverpiae, 1650**

Præcipua quæ Christus nostri causa passus est, debent nobis reddere  
dulcia omnia, quæ in hac vita nos pati continget. Cap. X.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

dit, & vltimus fuit, ad cuius abluendos pedes mea genua flexi. Et cum non posset se amplius continere, & ego in terrâ essem, ita verò sederet, vtrumque brachium suum iniecit in collum meum, & sic me aliquantulum tenuit magis mortuus, quàm viuus pro stupore eorum, quæ vidit à me facta Iudæ; & quò ergo maior erat meus amor erga Iudam, eò maior & dolor.

De septimo dolore ob ingratitude[m] populi Iudæici.

Enumeratis beneficiis notis, factis ei in veteri lege & post suum aduentu[m], subdit: Quando audiui clamasse eos, vt Barabbas potius dimitteretur, & ego crucifigerer, mihi videbatur cor findi. Nescit nisi, qui probat, quid sit recipere mala ab eo, cui benefeceris. O quam duram est, vt Innocens à toto populo audiat: Moriatur, & alter eidem pœnæ obnoxius, & dignus mille mortibus, voce populi totius gratiam recipiat.

CAPVT DECIMVM.

Præcipua que passus est Christus Dominus in hac vita ab hominibus, debent nobis reddere dulcia omnia, que in hac vita nos pati continget.

Primò, quòd Christus Dominus esset conceptus ex adulterio, suspicatus est S. Ioseph. Sed cum esset iustus, & nollet eam traducere, voluit occultè dimittere eam. Matth. 1. 19.

ep. 54. ad Macedonium. Orig. h. 1. in diuers. Euang. Ber. h. 1. in Misus est. Chr. h. 4. in Matth. & h. de S. Sufannâ. Aug. ep. 54. & s. 16. de verb. Dom. & s. 18. de temp. Theoph. Oecum. in Comment.

Immò ex hac voluntate apparet eum formasse iudicium de tali conceptu, vt ait S. Augustinus: propter solam enim suspicionem non se resoluisset ad coniugem dimitte[n]dam. Quamuis ergo id eum voluisse facere, & humilitate, quâ indignum se putaret eius cohabitatione, piè putent Origenes & S. Bernardus, certum tamen esse ex Evangelio, benè colligunt (quòd adulteram Domini Matrem suspicaretur) S. Chrysostomus, & S. Augustinus, & Theophylactus & Euthymius; idque confirmant verba Angeli, non humilitatem, sed timorem in eo ex suspitione tali ortum indicantes, & adulterij suspitionem amouentes, indicata causa vera illius conceptionis: *Noli timere accipere.* (id est, retinere,) *Mariam Coniugem tuam: quod enim in eâ natum est, de Spiritu Sancto est.* Matth. 1. 20.

Si ergo residet in alicuius animo præsertim maioris te, & Superioris tui, suspicio grauissimi alicuius peccati, (vt est adulterium) soletis te exemplo innocentissima Virginis, quæ huius rei suspitionem non euasit: præsertim tam sancti Mariti; *Qui cum nominaretur, omnes Sancti capita sua reuerenter ob honorem eius inclinabant, & nutu amabiliter blandiebantur ipsius dignitati* (quòd ei desponsata esset Mater Virginem congratulantes. Hoc enim vidisse S. Gertrudem Virginem Ordin. S.

Benedicti scribitur l. 4. c. 12. Insinuationum Diuinæ pietatis, ipsius Christi Domini voluntate scripto, & ab eo approbato, postquam omnes illi quinque libri conscripti fuerunt, vt scribit Tilmannus Brendebachius. Quamuis autem durum sit & molestum valdè, si nullius grauis sceleris conscius, talem tamen suspitionem incurrat apud malos; multò tamen grauius & molestus est, si de aliquo viri boni & sancti, vt erat S. Ioseph, tale aliquid suspicentur, cum resolutione inde ortâ aliquid contra talem faciendi, vt erat libellus repudij, & ablegatio Mariæ à S. Ioseph cogitata. Et tantò magis, si in tali opinionem vel suspitionem sit aliquis apud domesticos & familiares & amicos, & vna secum viuentes. Idèd S. Hieronymus molestissimè ferebat sanctas sœminas Paulam & Melaniam carpi à bonis: *Si gentiles, inquit, hanc vitam carperent, si Iudæi, haberent solatium, non placere illis quibus displicet Christus: nunc verò prob nefas, homines Christiani lacerant sanctum propositum, & remedium suæ pœnæ arbitrantur: si nemo sit sanctus, si omnibus detrahatur. Minorem enim dolorem mala ingerunt,* ait S. Gregorius Papa, *que ab extraneis inferuntur. Plus h. 3. in verò in nobis ea tormenta sentiunt, que ab illis patiuntur. de quorum merito præsumebamus: quia cum dano corporis, mala nos cruciant amisse caritatis.*

Secundò, quia nasciturus ex Virgine, exclusus est è diuersorio, vnde SS. Mater eius coacta est secedere ad speluncam quamdam excisam in rupe, ad extremam & orientalem partem Bethleem (vt docent oculati testes S. Hieronymus, Brocardus, Adrichomius), in quâ speluncâ fuit præsepe ligneum commune & notum omnibus pastorebus. Et ibi repositus est à SS. Matre, panniculis mundis involutus, quos diu ante præparauerat; ipsi vta reuelauit S. Brigitta.

Quando ergo noluerint te habere aliqui in aliquo loco, & te declinauerint, & ad locum & habitationem incommodam miserint, & ab hominum conuersatione remotam, recordare Christi stabuli & præsepis, nunquam enim locus tam ignobilis tibi assignabitur, vt hic fuit Christi.

Tertio, vix natus, cogitur fugere in Ægyptum, in tenello corpusculo, cum dilectissimâ Matre & sancto eius Sponso ac suo Custode & nutritio exilium pati, & exulare in terra aliena, extra patriam, quinque vel sex annis vt ostendit benè Barradius, & ante illum Lucidus, & Adrichomius. Quamquam septem annis eum fuisse in hoc primo exilio asserant Anthonius Origenis præceptor, Glossa ordinaria, S. Anselmus, S. Thomas, S. Bonaventura, Magister hist. Schol. S. Anoninus, Platina, Sabellicus, Iacobus Bergemensis, Dionysius Carthusianus, Abulensis, & Petrus de Natalibus. Baronius verò, putat Christum rediisse ex Ægypto, anno nono ætatis; idque, vt ait Barradius, Mense Decembri in commodo, & mensẽ in itinere consumpsisse.

Tab. 1. r. Bon. c. Jac. in Deipar. Dion. Innoc. Abul. q. 91 in c. Matth. Pet. in Catal. Jan. Cl. Bar. 1. r. cap. 11. Matth. 10. 23. Athap. profug. iua. Ch. h. in Gen. Amb. l. de fuga. cap. 4. 9. Ecl. 1. C. sic. c. 37. Naz. or. curin. Pôr. dif. Chryso. 150. 15. Th. 2. q. 107. Chr. h. in Gen. col. 7. Aug. de opere mon. c. 27. & l. 66. Ga. dentru. c. 16. 17. & tr. 4. in Ioan.

3ab l. 1. Et iterum cum iam ex Aegypto rediret, S. Ioseph cum puero Iesu post mortem Herodis montus ab Angelo ad redeundum in terram Israel, audiens quod eius filius Archelaus regnaret, timuit illud ire, & admonitus in somnis, recessit in partes Galilae in Nazareth. Matth. 2.

Hoc Christi exilio moueantur Christi serui, si vel malevolentia aliorum ablegentur à locis sibi caris ad loca incommoda, si ob persecutiones, Dei per eos glorificationem, alibi speratam, impediens, cogantur vel patriam vel alia loca deserere, & veluti exulare. Hoc Christus faciendum docuit: *Cum persequerentur vos in Ciuitate ista, fugite in aliam.* In quibus verbis, non consilium, sed praecipuum contineri, sensit S. Athanasius & S. Chryostomus: Alij verò consilium fuisse aiunt, vt S. Ambrosius & S. Nazianzenus, S. Chryologus ac S. Thomas & S. Chryostomus, alio in loco.

Atque hanc ob causam, cedendo maleuolorum technis contra se, Christus Dominus saepe loca mutauit declinando persecutores, vt infra dicam. Eam imitati eius Discipuli, eo viuente fugerunt, vt obseruauit hoc ipsum suadens S. Augustinus ep. 180. ad Honoratum Episcopum, & confirmans hoc exemplo Apostolorum alijs in locis. Sic & Apostolus Paulus fugit, nocte per murum demissus à Discipulis Act. 9. 25. Et iterum alibi Act. 17. 14. Et iterum cum Barnaba Act. 14. 5. 6. Vnde tanquam bonam rem & gloria dignam ipse recenset. 2. Cor. 11. vlt. quod per fenestram in porta demissus sit per murum, & sic effugisset manus Praporsis Gentis Aretæ Regis, qui custodiebat ciuitatem Damascenorum vt eum comprehenderet. Quin & S. Ioannem Baptistam cum esset duorum annorum cum matre in speluncâ quadam latuisse, effugiendo Herodis sanguinariam manum, tradunt Nicephorus l. 1. hist. c. 4. & Cedrenus in Compend. Hist.

Quarto, procul dubio non euasit Christus Dominus multas maledictiones patrum & matrum, quorum infantuli occisi sunt, occasione Christi ab Herode ad internecionem quaesiti. Ita enim plebs & vulgus solet maledicere iis, quorum occasione aliquod graue infortunium patiuntur, vel passi sunt, ob malum & infelicem euentum, vituperantes occasionem, & maledicentes personæ, ex qua illa occasio infortunij initium habuit. Praesertim si verum est, quod credunt Salmeron, Franciscus Lucas, & Genebrardus, moti Missæ Canone, quod habent Abylini in quo dicitur, infantes ab Herode occisos fuisse numero quatuordecim millia, vt refert Cornelius à Lapide in c. 2. Matth. prg. 73.

Quocirca si ob aliquem infelicem successum, vel euentum ex te aliquâ à te bene facta vel dicta, sument alij occasionem te & rem illam carpenti, & improbandi, & accusandi, hoc Christi casu te solare: etsi sat esset illud omnium sapientum iudicium, qui ex malo euentu vetant

improbare rem, quæ fuit occasio mali euentus, si in se mala non fuit, iuxta illud Poëtæ mali bonum dictum:

Careat successibus, opto.

Quisquis ab euentu facta probanda putat.

Ideo bene scripsit Linius: *Euentus fultorum magister est.* Vt enim ait S. Isidorus Pelusiota, *Is qui sapientes habentur, non ab euentu, sed ab animi instigato & voluntate res ponderant.*

Quinto, Hic ipse malus Herodis animus, Christi crux fuit spiritualis, quo quærebat Christum ad mortem crudelem, Christum innocentem, idque ex ambitionis instinctu, quam solam ille odio prosequeretur tanquam offensam Dei, etsi desiderium necis Christi non accessisset. Tantò magis, quia diu Herodes fuit hunc sceleratum animum necandi Christum, Siquidem hoc infanticidium, decimo quinto mense ab ortu Christi contigisse tradunt Eusebius, S. Epiphanius, S. Augustinus, S. Anselmus, S. Thomas, S. Antoninus, Eucherius, Cedrenus, Haymo, Hugo Victorinus, Lyranus, Abulensis, Dionysius Carthusianus, Barradius, & alij passim cum Cornelio à Lapide. Cæpit autem hic Herodis contra Christum Dominum furor, partim post aduentum Magorum, qui, vt communior est Patrum & Doctorum sententia, die 13. à Natiuitate Christi & ortu stellar venerunt in Bethleem Christumque adorarunt, vt sentiunt Barradius & Cornelius.

Quando ergo aduerteris indubie animum alicuius auersum à te, & machinantem varia, quibus te exagitet, vel per se, vel per alios, & vt dicitur, ad nihilum redigat, reddatque etiam alijs exosum & infamem; recordare Herodis Christum volentis occidere, quia nunquâ habebis vllum, qui persequendo te, mortem tibi intentare velit.

Fortè etiam tot innocentum occisio, sui causa facta, afflixit cor Christi benignissimum, vt putat quidam author pius, sed cum sciret innocentes illos per sui internecionem euasisse maius malum, scilicet lapsum in peccata saltem venialia, à quibus in adulta ætate non fuissent immunes, & quia ius ad vitam beatam æternam hac sua morte acquisuerant, quod est maius beneficium Dei, quam vita mille annorum, non puto id Christo vllam molestiam attulisse, sed potius illum, tanquam Deum, letatum esse de eorum morte violenta, iuxta illud S. Iob 9. 23. *Rides de pœni innocentum.*

Sexto, cum audisset Dominus Iesus incarcerationum ab Herode Ioannem, *secessit* (id est, fugit, vt bene interpretatur Cornelius) *in desertum locum.* Matth. 14. 15. Mar. 6. 31. ne sicut Ioannem, ita se incarcerationet. Nec hac vice tantum secessit, cedens aduersariis suis, & mortem declinans, sed aliàs saepe. Sic Matth. 12. 14. 15. *Cum Pharisei consilium fecissent aduersus eum, quomodo perderent eum; Iesus sciens* (scilicet virtute Diuinâ cogitatio-

Ouid. ep. Phylli ad Demoph.

Dec. 3. l. 2. 1. 3. ep. 205.

Bart. t. i. l. 9. c. 8. Corn. in c. 2. Matt.

Lud. Pët. 2. p. Med. 28. pun. 1. n. 2.

nes

nes eorum, uti aliàs sciuit, Matth. 9. 4. Matt. 12. 25. Luc. 5. 22. & c. 6. 8. & c. 9. 47. & c. 11. 17. recessit inde scilicet ad mare, ut explicat Marcus c. 3. 7. hoc est, inquit Maldonatus, fugit non metu aut impotentia resistendi, sed quia nondum venerat hora eius, ut in causis similibus Ioannes ait c. 7. 30 & c. 8. 20. & c. 13. 1. & c. 16. 21. tertia vice post concertationem cum Phariseis, qui erant scandalizati ex eius verbis Matth. 15. 12. recessit in partes Tyri & Sidonis. vers. 21. quæ duæ civitates erant Gentiles vicinaeque Galilææ; hoc est, ut explicat noster Cornelius, inde recessit, ut declinaret iras & odia scribarum; ut que Gentilibus, quales erant Tyri, suam doctrinam & miracula, quæ Iudei & Scribæ aspernabantur, impertire inciperet. Voluit tamen latere, ut ait Marcus c. 7. 24. vel ut ille scribit: ingressus domum, neminem voluit scire, & non potuit latere; tum ob alias causas, tum, ut ait Cornelius, ne grauius contra se Iudeos concitaret, eisque ansam cauillandi daret. &c.

Septimò, cum Christus Dominus liberasset à legione dæmonum in porcos missa, quendam dæmoniacum in regione Gerasæ, tota ciuitas rogauit illum, ut discederet ab eis, quia magno timore tenebantur. Luc. 8. 37. Quod non ex humilitate fecerunt, quòd se præsentia Christi indignos aestimarent, ut opinatur S. Hieronymus & Beda, sed ex timore duplici, tum ne alios etiam dæmones, ab hominibus eiectiones in ipsorum greges immitteret, ut aiunt Theophylactus & Euthymius, tum; ut ait Cornelius, ne eos, uti gentiles, ob diuersam religionem & ob peccata præterita grauius castigaret; vel, ut verisimilius puto, ne penes se virum tam sanctum (qui etiam dæmonibus imperabat) haberent, & ita liberius more suo possent viuere. Solent enim malè viuentes hanc ob causam declinare conuersationem, & conuictum sanctè viuentium, ne eorum sanctis exemplis & quandoque monitis, ipsorum vita redargueretur.

Si ergo propter similem causam à tuâ conuersatione abhoruerint aliqui, regulas liberè violantes, quas à te accuratè seruari vident, solare te hoc Christi exemplo;

Octauò, sæpè Christum Dominum & mente & ore iniqui tanquam blasphemum descripserunt. Sic cum paralytico, eum sanaturus, dixisset: Remittuntur tibi peccata tua; quidam de scribis dixerunt intra se: Hic blasphematur. Matth. 9. 2. 3. quia putabant eum esse simplicem hominem, non habentem hanc potestatem dimittendi peccata extra Sacramenta, quæ soli Deo competit. Et postea cum adductus esset ad Caipham, & falsus esset se esse Christum Filium Dei, Caiphæ scissis vestibis suis præ irâ dixit: Blasphemauit. Matth. 26. 65.

Si ergo pro imperfecto, pro dyfcolo, pro malo habebere, Sile, gaude, gratias Deo age, quia pro blasphemio non habebere. Quòd si tua doctrina bona improbabatur; noli curare, quia

minor infamia est, traduci pro indocto, vel docente non docenda, quam pro blasphemio haberi & proclamari.

Nonò, Scandalizabantur de Christo Pharisei, quòd cum publicanis & peccatoribus conuersaretur, & manducaret. Matth. 9. 11.

Et de aliis eius dictis & factis: Quando Matth. 15. 11. dixit Phariseis: Non quod intrat in os, coinquinat hominem, sed quod procedit ex ore; auditio verbo hoc, scandalizati sunt.

Ideo Discipulis Ioannis probans se esse Messiam, etiam hoc argumento id probat: Beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. Matth. 11. 6.

Dum ergo ob tua bona dicta vel facta alij scandalizabantur immeritò, tace & sustine Christi exemplo.

Decimò, Cùm de mortua puella Principis, turbæ dixisset: Non est mortua puella, sed dormit, deriderant eum. Matth. 9. 24.

Gaude ergo dum deridere, tanquam nimis simplex, vel imprudens, vel stultus, vel nihil ad rem loquens.

Undecimò, Pharisei dicebant de eo, cum eiectione dæmonio sanasset mutum: In principe dæmoniorum eiecit dæmones. Matth. 9. 33. 34. Mar. 6. 6. hoc est, Principem dæmonum habet familiarem, cuius arte magica mira facit, non virtute Diuinâ. Et cùm iterum cæcum & mutum sanasset, ac à dæmonio liberasset, Pharisei dixerunt: Hic non eiecit dæmones nisi in Beelzebub principe dæmoniorum. Matth. 12. 22. 24. Similes erant de Christo blasphemæ voces Ethnicorum, quas recenset Atrobis lib. 1. num. 27. Magus fuit, clandestinis artibus omnia illa perfecit, Aegyptius ex aduersus Angelorum potentium nomina & remotas furatus est disciplinas. Ideo suos Discipulos mittens ad prædicandum; & armans contra futuras persecuciones, inter alia præmonuit: Matth. 10. 24. 25. Non est Discipulus super Magistrum, nec seruus super Dominum suum, sufficit Discipulo, ut sit sicut magister eius, & seruo sicut Dominus eius. Si Patrem familias Beelzebub vocauerunt, quanto magis domesticos eius. Immo nec fratres eius, id est, cognati & confortini, teste Ioanne 75. credebant in eum, hoc est, ut explicat Maldonatus.

Si ergo eò peruenerint censura spiritus tui, ut te putent & dicant à dæmone illulum in tuis spiritualibus rebus; habes hic pharmacum præparatum, quia peius est habere commercium apertum cum dæmone, & quidem cum principe dæmoniorum, quam illud in oratione, putando esse aliquid à Deo ex ignorantia vel simplicitate, quòd non à Deo sit, sed à dæmone specie virtutis palliato. Hoc exemplo solabatur se S. Terefia, quando per plures annos à viris doctis & sanctis & Confessariis suis habebatur pro illusa, immò ab aliquibus pro energumena, & quam aliqui volebant deferre ad sacrum Inquisitionis Tribunal.

Duodecimò, Variis interrogationibus aggregabantur.

in cap. 8.  
Matth.

diebantur, & tentabant Christum Pharisei, ut caperent in sermone, & accusarent eum. Sic Matth. 12. 10. Interrogabant eum, dicentes: si licet Sabbatis curare, ut accusarent eum. Et iterum Matth. 12. 38. 11. Responderunt ei quidam ex Scribis & Phariseis dicentes: Magister volumus à te signum videre. Et iterum Matth. 16. 1. Pharisei & Sadducei tentantes eum, ut signum de celo ostenderet eis, quia, inquit Cornelius, pro mago eum habebant. Sic Matth. 15. 2. Scribæ & Pharisei dicebant: Quare Discipuli tui transgreduntur traditionem Seniorum. Iterum accesserunt ad eum Pharisei & Sadducei tentantes & rogauerunt eum, ut signum de celo ostenderet eis. Matth. 16. 1. quod iterum rogauerunt occasione miraculi multiplicationis panis, quod paulo ante, Christus Dominus patratierat, ut cap. præcedenti in fine S. Mattheus retulit. Cùm enim, inquit Cornelius, hoc viderent passim à turbis, quæ presentes & parum participes fuerant, celebrari, ut illud apud populum eleuarent, dixerunt, illud signum esse terrestris, posse, à demone, qui in terra dominatur, fieri: insinua- bant ergo Christum esse Magum, & opè demonis multiplicasse panes, cateraque sua mira patralle, ut colligitur ex c. 12. vers. 24.

Iterum Matth. 19. 2. accesserunt ad eum Pharisei tentantes eum, & dicentes: Si licet homini dimittere uxorem suam quacumque ex causa? Et paulo post, consilium inierunt, ut caperent eum in sermone Matth. 22. 13. & de censu eo sine interrogauerunt, ibidem.

Decimotertio, sæpè Pharisei consilium faciebant aduersus eum, quomodo perderent eum, ut Matth. 12. 14. Et cùm Principes Sacerdotum & Phariseos in quodam colloquio egregie refutasset & confutasset & dictis quibusdam contra eos parabolis, querebant eum tenere, sed timuerunt turbas, quoniam sicut Prophetam eum habebant. Matth. 21. 46. Et postea consilium inierunt Principes Sacerdotum & Seniores populi congregati in atrium Principis Sacerdotum Caipha, ut Iesum dolo tenerent & occiderent. Matth. 26. 3. Tandem immediatè ante mortem consilium inierunt omnes Principes Sacerdotum & Seniores populi aduersus Iesum, ut eum morti traderent. Matth. 27. 1. Quando ergo audies accusatores tuos, vel eorum instinctu, superiores tuos, consilium inire, ut aliquid contra te statuatur, hoc Christi exemplo te conforta, & gaude.

Decimoquarto, Natalia Christi obnoxia fuerunt censuris aliorum, unde audiendo eius sapienter dicta dicebant: Unde huic sapientia hæc & virtutes? Nonne hic est fabri filius? Nonne Mater eius dicitur Maria, & fratres eius Iacobus, & Ioseph & Simon, & Iudas, & sorores eius, nonne apud nos sunt? Matth. 18. 54. & seq.

Si ergo his similia patieris, exulta, quia pro te talia passus est Christus, Sapientia infinita & Sanctitas.

Decimoquinto, Etiam patria eius seu regio, in qua educatus fuit, per ludibrium in despectum eius nominabantur, Christus enim in Nazareth

ciuitate Galilææ conceptus fuit Luc. 1. 26: ibique educatus Matth. 2. 23. Unde à Iudæis per contemptum Nazareus vocabatur. Nunquid à Nazareth potest aliquid boni esse? Ioan. 1. 46. Nunquid in Galilæa venit Christus? Nonne Scriptura dicit, quia ex femine David & de Bethleem castella, vbi erat David: Ioan. 7. 41. 42. Et rursum: Nunquid & tu Galilæus es? Scrutare Scripturas, & vide, quia à Galilæa Propheta non surget. Io. 7. 52.

Dum ergo patria tua vilipenditur, & tu ob illam, gratias age Deo, & patienter fer talia, propter Christum Regem cæli & retræ eadem passum.

Decimosexto, Videntes Principes Sacerdotum & Scribæ mirabilia quæ fecit, & pueros clamantes in templo, & dicentes: Hosanna filio David, indignati sunt. Matth. 21. 15. præ inuidiâ.

Sic si tibi inuidebunt aliqui bonam apud alios opinionem & famam, & res præclare & ceteri laude à te patratas, ne ægrè feras, cùm Deus in carne apud maximos Superiores hoc non euaserit.

Decimosextimo, Sæpè declinans persecutiones aduersariorum impediendum eius prædicationem, ne conuerteret homines, & volentes eum ante tempus præfixum à Patre occidere, & impedire citius fructum, quem in animabus faciebat, coactus est fugere seu secedere de vno loco in alium cùm in Nazareth è supercellis montis eum præcipitare vellent, reuersus est in Capharnaum, unde venerat. Luc. 4. 29. 31. Matth. 4. 13.

2. Cùm Pharisei cum Herodianis consilium facerent aduersus eum, quomodo eum perderent, cum Discipulis suis secessit ad mare. Mat. 3. 6. Matth. 12. 14. 15.

3. Cùm eum deseruissent aliqui ex Discipulis, audito sermone illo de promissa carnis suæ manducatione Ioan. 6. post hæc ambulabat in Galilæam, nolens ambulare in Iudæam, quia querebant eum Iudæi interficere. Ioan. 7. 1.

4. Cum præconem laudum suarum audiuisset, iussu Herodis occisum, secessit inde in nauiculâ in locum desertum seorsum. Matth. 14. 13. Mar. 6. 14. Luc. 9. 7. ne, ut ait Cornelius noster, sicut Ioannem se in carcerarent.

5. Cùm Iudæi audito eius sermone tulissent lapides ut iacerent in eum, Iesus abscondit se, & exiit de templo. Ioan. 8. vlc.

6. Iterum cùm eum lapidare vellent audito eius altero sermone, exiit de manibus eorum, & abiit iterum trans Iordanem. Ioan. 10. 33. 40.

7. Cùm iterum Iudæi cogitarent, ut interficerent eum, iam non in palam ambulabat apud eos, sed abiit in regionem iuxta desertum, in ciuitatem qua dicitur Ephrem, & ibi morabatur cum Discipulis suis. Ioan. 11. 54.

8. Præuidens futuram persecutionem & impedimenta suæ futuræ doctrinæ, se subducebat,

bat, & aliud transibat. Ideo cum audisset Ioannem esse traditum, & rescivisse Phariseos quod plures Discipulos faceret quam Ioannes, reliquit Iudaeam, & abiit iterum in Galilaeam. Ioan. 4. 1. Matth. 4. 12. Mar. 1. 14.

Tu in similibus occasionibus potes declinare tales aduersarios, & debita cum licentia & modo ordinato, mutare domicilia & prouincias, pura intentione maioris Dei obsequij alibi praestandi, sed certi.

*Decimo octauo*, Ipsi concius eius, qui nil vniquam viderant scandalosi factum ab eo, hoc est, Nazareni, volebant eum occidere, non quomodocunque, sed, vt obseruauit S. Bonauentura & Toletus, & Cornelius & alij, extra Ciuitatem eum eduxerunt ad verticem montis, vt eum quasi blasphemum, quod se Messiam fecisset, praecipitarent. Luc. 4. 29. Esto, enim blasphemus ex lege lapidandus erat, tamen voluerunt Christum praecipitare in saxa & lapides, quia hoc perinde est, ac si eum lapidassent. Perinde enim est, siue saxa in hominem, siue hominem in saxa iacias, & praecipites, imò hoc illo sauius & terribilius est. Sic S. Stephanum quasi blasphemum extra Hierosolymam eiecerunt, & lapidarunt. Sic pariter S. Iacobum primum Hierosolymorum Episcopum, quod Iesum doceret esse Messiam, quasi blasphemum de pinnaculo templi praecipitarent.

Imò ipsi eius consobrini, & domestici, cum quibus vixit multis annis in eadem domo, & qui erant oculi testes eius vitae sanctissimae, visa eius in praedicatione sapientia & Spiritu, habebant illum pro mente capto vel furioso, idque non per simulationem dicebant, vt aliqui putant, sed ex animo, & de eo credentes, vt putant S. Hieronymus, Beda, Theophylactus, & Euthymius, & omnes vetustiores auctores cum Maldonato. Imò addit Ioannes c. 7. 5. neque fratres eius credebant in eum. Vnde exierunt tenere eum, dicebant enim quoniam in furorem versus est. Mar. 3. 21. Hinc S. Chrysostomus, Grauisimum, ait, fuisse primis Christianis patiendi genus, quod paterentur a familiaribus ac propinquis. *Perpepsi estis*, inquit Apostolus, *a propriis contribulibus sicut & illi a Iudaeis.*

Si ergo a tuis domesticis, a sociis cubiculi, aliquid patieris, pro stulto habebis, conforta te hoc Christi exemplo similia passi, subeat in mentem id quod scribit S. Hier. in Epiraphio Paulae: *Cum praenimio seruore virtutum quibusdam videretur insana, & cerebrum illius dicerent confouendum, respondit: Theatrum facti sumus mundo & Angelis & hominibus. Et nos stulti propter Christum, sed stultum Dei sapientius est hominibus. Vnde & Saluator loquitur ad Patrem: Tu scis insipientiam meam: Et iterum: Tanquam prodigium factus sum multo, & tu adiuutor foris: vi uimentum factus sum apud te, & ego semper tecum. Quem in Euangelio & propinqui quasi mentis impotem ligare cupiebant, & aduersarij sugillabant, di-*

centes: *Demonium habet, & Samaritanus est. Et in Beelzebub principe demoniorum eicit demonia.*

*Decimonono*, Iudas osculo illum tradidit, prius pro 30. argenteis venditum. Matth. 26. 47. 48. Id durum valde Christo fuit, a suo Discipulo tot beneficiis cumulato fuisse venditum, vnde propheticè David hunc Christi dolorem describit Psal. 54. 13. & seqq. *Quoniam si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem irique. Et si is qui oderat me, super me magna locutus fuisset abscondissem me forsitan ab eo: tu vero homo vniuersis, dux meus, & notus meus, qui simul mecum dulces capiebas cibos: scilicet perdidisti & vendidisti me. Hinc, vt est Ioan. 13. 21. de hac re Christus locutus, turbatus est spiritu & protestatus est, & dixit: Amen Amen dico vobis quia vnus ex vobis tradet me. Adde, inquit*

S. Cyrillus Alexandrinus, *malesse ferebat scelera illius, qui cum eius panem manducasset, calcem tamen contra illum eleuauit. Et quidem eo ipso die, & fere hora, qua Christus seipsum illi tradidit in SS. Eucharistia tunc instituta. Accepisse enim illum sacrum Christi corpus & Sanguinem sub speciebus panis & vini, post manducatum agnum Paschalem, asserunt Origenes, S. Ambrosius, S. Augustinus, S. Cyprianus, S. Hieronymus, S. Bernardus, S. Cyrillus vterque, S. Chrysostomus, B. Iustinianus, S. Bruno Theodoretus, Theophylactus, Euthymius, Beda, Rabanus, Hugo Victorinus, Eugenius Papa, Lyranus, quos citat & sequitur in Psal. 40. v. 10. quibus adde Victorem Antiochenum, S. Leonem, S. Gregor. Quicquid in contrarium senserint, S. Clem. S. Hilarius, Innocentius 3. Barradius, Turrianus, Mendoza.*

Cum olim Iulius Caesar, teste Suetonio in eius vita c. 82. videret multos in Senatu districtis gladiis vt pugionibus in se vnus irruentes, non ita hoc sensit, vt dum inter eos vidit Brutum, qui eius filius credebatur, vnde ei dixit grece, *καὶ σὺ τέκνον. Etiam tu fili.* Ita Christus magis sensit Iudae proditorem, quia melius noscebat innocentiam Christi, & acerbitatem eius mortis hinc fecitura, & magnitudinem beneficiorum in Iudam collatorum, & eius eternam damnationem ob hoc scelus, de qua supra diximus mira c. 9. 5. De Sexto dolore.

Sic dum tui confidentes prodent tua secreta, dum te accusabunt, dum te deserent, dum se tuis aduersariis contra te adiungent, Christi exemplo peiora a Iuda passi, te anima ad patientiam. *Vigesimo*, Turba multa cum gladiis & fustibus missi a Principibus Sacerdotum & Senioribus populi, manus iniecerunt in Iesum, & tenuerunt eum tanquam latronem, & ligauerunt, & duxerunt primum ad Annam socerum Caiphaz, deinde ad Caipham Principem Sacerdotum. Ioan. 18. 13. 24. Matth. 27. 57. postea ad Pilatum Marc. 15. 1. deinde ad Herodem, Luc. 23. 7. & iterum ad Pilatum. Luc. 23. 11. & seqq.

Tu si traheris ad tribumalia & iudicia immediatorum & mediatorum Superiorum, a falsis

f. 3 in habentes eundem spiritum fidei. 1. Theff. 2. 4.

1. 9. in Ioan. cap. 13.

Viti in cap. 14. Marci. Leo. 1. 7. de pass. Orig. 1. Sacram. Cl. lib. 5. Conf. cap. 16.

accusatoribus, confortata te exemplo. Ducis tui, præterit quia non ad mortis audiendam sententiam duceris, sed ad leuiorem correctionem, quam sit mortis supplicium.

*Vigesimo primò.* Postquam apprehensus fuit in horto Dominus Iesus, ut duceretur ad Principes Sacerdotum, Discipuli omnes relicto eo fugerunt. Matth. 26. 56.

Ita si tuam declinabunt conuersationem, & defensionem non adferent, qui possent & deberent, tace, dissimula, lætare.

*Vigesimo secundo.* Adductus fuit Christus D. à cohorte militum, & tribuno, & ministris Iudeorum, & quidem ligatus primum ad domum Annæ sacerdotis Caiphæ, qui Caiphas tunc erat Pontifex anni illius. Ioan. 18. 13. Adductus autem erat primum ad Annam, vel ut reum ostentarent, & tanquam triumphum ducerent, ut putat S. Chrysostomus h. 82. in Ioan. vel quia Anna erat auctor insidiarum, & pecuniam proditori Iudæ promiserat, ut ait S. Cyrillus libr. 11. c. 37. in Ioan. vel quia domus Annæ erat in viâ per quam transeundum erat ad domum Caiphæ summi Pontificis, ut putant aliqui recentiores, vel, ut notat Toletus noster in Commentario, & S. Ioannes satis indicat, quia volebant gratificari Annæ, sacerdoti Caiphæ qui erat tunc Pontifex, ut quodam honore eum afficerent. Tu exulta, si aduersarij tui aliquid contra te faciēt, apud eos, qui etsi non sint superiores tui, tamen sunt grati superioribus tuis, & ideo te coram illis traducunt, sperantes id placitum superioribus tuis, tibi infensus.

*Vigesimo tertio.* ex Domo Annæ ligatus ad domum Caiphæ adductus est, tanquam ad summum sacerdotem & Pontificem maximum. Ioan. 18. 24. qui multò antea erat Christo D. hostis, ideoque in Concilio à Pontificibus & Phariseis coacto, dixerat expedire, ut Christus D. interficeretur: unde factum, ut ab illo die cogitarent Iudæi, ut interficerent eum. Ioan. 11. 53. idque tam efficaciter Iudæis persuaserat, ut Christus D. hæc omnia sciens, ab eo tempore (quia nondum venerat hora mortis eius) non in palam ambularet apud Iudæos, sed abiret in regionem iuxta desertum, & ibi moraretur cum discipulis suis. Ioan. 11. 54.

Tu noli declinare illos superiores, illos tui Examinatores, illos tuos Magistros, quos se tibi esse infensos, & tui humiliationem & confusionem optare. Non enim erit tanta, quanta fuit Christi humiliatio, & confusio in domo Caiphæ, & inde propagata ad prætorium Pilati.

*Vigesimo quarto.* Falsis testimoniis coram Anna & Caipha impetitur, & variè accusatur. Matth. 26. 59. 60. & coram Pilato. Matth. 27. 13. & quidem à multis. Mar. 14. 56. 57. 59.

Tu similia passus, gratias age Christo Domino, quod te suâ viâ ducat ad cælum,

*Vigesimo quinto.* Petrus Christum Dominum in domo Caiphæ ter negavit, additò etiam iuramento, quod non nosset hominem. Matth. 26. 70. 71. 73. 74. Ita si boni tui amici, qui tempore prosperitatis tuæ adhærebunt tibi, postea constitutum in aduersitatibus deserent, ac si te non nosset, patienter tolera, & spera Christum te non deserturum, sed adhæsurum tibi, sicut olim adhæsit illi cæco nato à se illuminato, dum extra Synagogam pulsus est à Iudæis. Ioan. 9. 35. 36. 37.

*Vigesimo sexto.* Constitutus ligatus in domo Caiphæ, & ab eo examinatus an esset Christus filius Dei, cum talem se esse dixisset, tanquam blasphemus, blasphemiam locutus, à Caipha scindente præ indignatione vestimenta sua, proclamatus est. Matth. 26. 65. Hæc Christi iniuria, omnia conuicia & scommata & detractioes tuæ famæ, debet tibi reddere iucundas & sapidas & desiderabiles.

*Vigesimo septimo.* In eadem domo Caiphæ hæc occasione à vulgo Iudæico & senioribus eius, qui eo conuenerunt Christus iudicatus ob illud responsum, mortis reus. Matth. 26. 65. Tu hoc exemplo omnia iudicia aduersariorum tuorum tibi non fauentia, tui punitionem quamuis procurantia, tolera libenter, & parum te passurum existimas si non iudicaris mortis supplicio dignus.

*Vigesimo octavo.* In domo Caiphæ, ei astantes, expuebant in faciem Iesu. Matth. 26. 67. Mar. 14. 65. Tu, si nondum similem ignominiam passus es ab aduersariis tuis, nil te passum existima.

*Vigesimo nono.* In eadem Caiphæ domo, colaphis eum cædebant. Mar. 14. 65. Colaphus est verber, quod pugno seu manu contractâ, in collum, caput, vel dorsum infligitur. Talia & tu desidera.

*Trigesimo.* In eadem domo Caiphæ, irridentes Iesu prophetias, & putantes eum spiritum prophetie & cognitionem occultarum rerum sensibus non percepturum, non habere, velarunt faciem eius & palmis faciem eius percutientes (id est, iterum, ut antea in domo Annæ, alapas ei infligentes) dicebant: prophetiza nobis Christe, quis est, qui te percussit. Luc. 22. 64. Matth. 26. 67. 68. Tu, si aliquam gratiam gratis datam à Deo accepisti, & ea non creditur ab alijs, vel irridetur, gaude, & Iesu gratias age, quod ea sinistra iudicis & sermonibus veletur, & profcindatur.

*Trigesimo primo.* His non contentis perfidi Iudæi, in domo Caiphæ, dum spererent in eum, genas Christi vellebant. Mat. 26. 67. vel barbam & capillos auulsione extrahendo, vel maxillas, arte manu eum pressas & contractas, non sine sensu magno doloris, attrahendo. Vatablus vertit: vellebant pilos genarum & barba. Utinam & te similia pati contingat!

*Trigesimo secundo.* præter has iniurias in domo Caiphæ illudenes Christo, alia multa blasphemias dice-

dicebant in eum: Luc. 22. 63. 65. Hoc tibi reddet omnia ludibria, & irrationes, & contumelias, & conuicia dulcia.

*Trigesimotertio*, post has iniurias noctu in domo Caiphæ Christo illatas, *vt factus est dies, conuenerunt seniores plebis, & Principes sacerdotum, & Scribae, & duxerunt illum in Concilium suum, dicens: Si tu es Christus, dic nobis: Luc. 22. 66.* Ita non contenti se eum adduxisse ad tribunal primò Annæ, deinde Caiphæ, tertio nunc eum coram vniuerso Iudæorum Concilio statuerunt examinandum & accusandum. Felicem ergo te repera, si non tantum personas superiorum tibi sine iusta causa offensas & infensas habebis, sed in toto conuentu & Congregatione ex primoribus coactâ, aliquid contra te agatur vel statuetur, vti contigit S. Romualdo Fundatori sui Ordinis à toto capitulo Generali condemnato iniquissimè, ob vnius dyscoli iuuenis calumniosam & turpem accusationem, & nostro P.

*vic. c. 40. P. 471.* Balthasari Aluarez qui in quadam Congregatione prouinciali publice fuit reprehensus, coram omnibus Patribus, tamen tacuit, quamuis quidam ex grauioribus & sanctis Patribus, qui ibi aderant, ei suaderet, vt sui rationem redderet, quippe de quadam re graui de se dicta.

*Trigesimoquarto*, Postquam omnis illa multitudo Iudæorum in Concilio generali congregata, audiuit eius responsa, in quibus se Christum & Dei filium & futurum iudicem omnium, se futurum à dextris virtutis Dei asseruerat, duxerunt illum iterum vincitum, ad Pilatum, vt eum morti traderent. Luc. 23. 1. Mar. 15. 1. Matt. 27. 1. 2.

Tu omnes, si quo erunt contra te conspirationes, non vnius tantum vel paucarum personarum, sed totius Congregationis & Communitates, hoc exemplo animatus, libenter non tantum patienter tolera, & examina ac iudicia inde subsecuta.

*Trigesimoquinto*, adductum Iesum vincitum ad Pilati prætorium accusabant illum omnes Iudæi, & appellabant *malefactorem*, tribus potissimum calumniis vsi. Primò: *Hunc inuenimus subuertentem gentem nostram*, scilicet praua doctrina. Secundò, *Prohibentem tributa dari Casari*. Tertio, tanquam superbum & ambitiosum proclamant, quod diceret, se *Christum Regem esse*: scilicet Messiam in lege promissum, qui futurus erat Rex Iudæorum. Luc. 23. 2. Tu hoc exemplo edoctus, pro Christo libenter audias, & tolles omnes tui accusationes, ac calumnias coram tuis Superioribus contra te propositas & exaggeratas, & à te benè dicta & facta, malignis censuris, & interpretationibus odiosis aliorum deprauata, præsertim eorum, qui nunc in Communitate, in quâ viuus, sunt viri primarij, & instareorum qui olim erant accusatores Christi innocentis, Scribae, Pharisei, Legis Doctores, Seniores populi, Principes Sacerdotum, & Summi Pontifices.

*Trigesimosesto*, Dominus Iesus ita ligatus adductus ad Pilatum tanquam malefactor, stetit ante eum, præsentibus & videntibus Iudæis inimicis eius, tanquam aliquod mancipium vilissimum, & tanquam fur & latro morti adiudicandus. Matth. 27. 21. Ita tu dum à Superioribus non tractaberis sicut alij tibi æquales, vel te inferiores, sed despotice tanquam seruus, hoc Christi exemplo te excita, ad humiliauitones tui externas amandas & tolerandas.

*Trigesimosextimo*, Postquam Pilatus examinasset tres priores accusationes Iudæorum contra Christum allatas, & inuenisset eum innocentem, ac vt talem pronunciaisset coram Iudæis Luc. 23. 4. illi timentes ne eum dimitteret, iterum accusabat eum summi Sacerdotes in multis. Marci. 15. 3. Iesus autem nihil respondit. Mar. 27. 12. ita vt miraretur Pilatus vehemèter. Matt. 27. 14. Mar. 15. 5.

Tu non tantum priores accusationes seruo quo animo, sed etiam iteratas, & noli te purgare, nisi cogaris ab obedientia vel ex obligatione caritatis à proprio amore non instillata.

*Trigesimo octauo*, Iudæi videtes Pilatum Christi fauere innocentie, adhuc acriter accusarunt eum quòd non tantum Iudæam sua pessima doctrina turbaret, sed etiam Galilæam. Luc. 23. 5. vt ita omnes illius peregrinationes, mansiones, sermones & facta in Iudæa & Galilæa digna morte Pilato persuaderent. Tu tantò magis gaude, si accusaberis coram alijs, præsertim Superioribus, quòd in omnibus locis in quibus fuisti te malè gesseris, & inquietaueris alios.

*Trigesimonono*, Cùm Pilatus audisset Christum Galilæum esse, & de potestate Herodis, remisit eum ad Herodem tunc Ierosolymis manentem. Luc. 23. 7. Ita iam quarto tui causa per Ciuitatem deducitur ignominiosè Christus ligatus, ad tribunal Herodis. Vt tu non contentus sis si coram immediato Superiore accusaris, sed etiam optes, te coram mediatis omnibus, non semel accusari, & tolles accusationes quasuis.

*Quadragesimo*, Constitutus coram Herode Dominus, optante signum aliquod videre ab illo, quod si vidisset, procul dubio Christum dimisisset liberum, Christus tamen nullum miraculum patrauit, ne mortem, tui causa desideratam, euaderet. Luc. 23. 8. Tu in accusationibus tui abstinere ab iis rebus, quæ te possent liberare ab illis, & à mala opinione Maiorum de te, nisi aliud cogat facere obligatio aliqua virtutis, quâ sine peccato vel imperfectione certa omittere non possis.

*Quadragesimoprimo*, Etsi Herodes Christum coram se stantem interrogasset multis sermonibus, ipse tamen nihil illi respondit: Luc. 23. 9. etsi etiam tunc Principes Sacerdotum & Scribae constanter accusarent eum: Luc. 23. 10. Tu in similibus accusationibus tui, etiam repetitis, tace iis modis, qui supra explicati sunt

*Quadragesimo secundò*, Herodes viso Christo, nil ad sui accusationes respondente, sed prorsus tacente, etsi hinc ædificari debuisset, cognita tã heroica Christi humilitate & patientia, tamẽ id non apprehendit, sed spreuit illum, non solum ipse, sed & exercitus eius, Luc. 23. 11. Ita tu sis contentus, cum à te benè facta in malam partem accipiantur, tuque loco laudis contemptu tui rerumque tuarum reportabis.

*Quadragesimotertiò*, Non contentus Herodes Christum spreuisse per ludibrium, Christum remisit ad Pilatum indutum veste alba: Luc. 23. 11. Tu omnes in vestitu mortificationis tui, hoc exemplo libenter feras.

*Quadragesimoquartò*, Videns Pilatus Christi innocentiam, volensque illum dimittere illatum, occasione captata consuetudinis, dimittendi ante Pascha aliquem in carceres antea coniectum ob aliquod scelus, sperans Iudæos fore contentos vt Christum dimitteretur, quem pro seculo habebant, proposuit illis, vt quem velent dimitti dicerent, an Iesum an Barabbam, qui fuerat coniectus in carcerem ob latrocinia & homicidium: sed Principes Sacerdotum & Seniores persuaserunt populis, vt peterent Barabbam, Iesum verò perderent. Quocirca vniuersa turba exclamauit simul dicens: *Tolle hunc, & dimitte nobis Barabbam*, proinde hunc dimisit Pilatus: Matth. 27. 20. 21. Mar. 15. 15. Luc. 23. 17. 18. Ioan. 18. 39. 40.

Hinc discere gaudere, non conqueri, dum videris in officiis & gradibus speciosis te postpositum aliis, qui tibi videntur minus digni, minus meriti, non tam boni, vt te putas vel seis esse. Nunquã enim tibi antepositi à Superioribus, & ab æqualibus, & ab inferioribus, erunt tam mali, & tã indigni, vt erat latro & homicida Barabbas, Christo Deo & Domino suo cõparatus.

*Quadragesimoquintò*, Cùm Pilatus videret se hac viã non potuisse Christum Dominum tuũ à crudelitate Iudæorum liberare, crucifixionem Christi magnis clamoribus postulantiã, iussit Christum flagellari, vt videntes eum valdè flagellis vulneratum, compassione ducerentur, nec vltra eum crucifigi expeterent: Matth. 27. 26. Mar. 15. 15. Luc. 23. 16. Ioan. 19. 1. Tu ad omnes pœnitentias, quas siue aliorum iudicio iuste, siue iniuste tuo, subibis, conforta te hac Christi flagellatione & ignominiosissima & molestissima, nunquam enim erunt illi æquales.

*Quadragesimosextò*, Præter flagellationem totius Corporis Christi, fuit etiam magna eius confusio, vt summa verecundia præditi, cum ad flagellationem totum eius corpus denudatum fuisset, omnibus eius vestibus detractis, idque coram numerosissima turba inimicorum Christi Iudæorum & impudentissimorum militum Pilati. Tu omnes tui confusiones & depressiones cum hac Christi confer confusione, & ob illius amorem tolera æquo animo.

Hoc loco monitum esse volo Lectorem, ne facile credat iis quæ scribuntur etiam à magnis viris, de numero verberum seu ictuum, quos in sui flagellatione vnã, vel, vt aliqui putant, bina, Christus in suo delicatissimo Corpore percepit. Nam quod adscribitur S. Gerrudi Virgini, quasi, ei diuinitus reuelatum fuerit, fuisse quinque millia quadranta sexaginta sex ictuum lib. 4. insinuat. diuin. pietatis cap. 35. hoc ego, accuratissimè lecto non semel illo capite, non inueni tanquam reuelatum à Deo, sed hoc tantum eam tot vicibus Christi Corpus adorrasse in memoriam eius flagellationis. An autem ex hoc illius factò, rectè colligi possit, id ei reuelatum fuisse, viderint me prudentiores. Quod etiam S. Bonauenturæ adscribitur quasi ab eo dictum, Christo inflictos, 5675. ego in toto Opusculo illius de Passione Domini, eo sine lecto, vt agnoscerem, an sit hoc à S. Bonauentura scriptum, & nil tale in eo inueni, ne quidem speciem talis dicti.

Dubium tamen non est, fuisse flagellationem acerrimam & diuturnam, vt quodammodo, salua sola animæ exhalatione, adæquaretur Christi crucifixione, sed quot ictus fuerint, certi nihil hæcenus inueni. Christi amor erga nos, & Passio non indiget exaggerationibus nec figmentis, vnicus solus ictus suffecisset ad declarandam eius erga nos eximiam beneuolentiã, & odium peccatorum nostrorum, ob quæ abolenda hæc passus est.

*Quadragesimosseptimò*, Christi flagellatione atrocissima non contenti Pilati milites, plecæntes coronam de spinis, posuerunt super caput eius, & purpureum vestimentum: Matth. 27. 29. Ioan. 19. 2. & caput eius acutissimo dolore à spinis profecto excruciantes, quod flagellis non tetigerant, & animum magna confusione replentes; siquidem ita eum coronarunt & vestiuerunt per ludibrium, indicantes eum esse vanissimum hominem, ambitiosum, & se pro Rege Iudæorum immeritò & superbè iactantem. Tu si pro superbo, & ambiente aliquod honorificum officium, & vanè te iactante habebere, contentus esto hac de te opinione, & si hoc ipsum tibi exprobrabitur dictis vel factis, tace, sicut tacuit Dominus tuus.

*Quadragesimooctandò*, Ne vola Christi dextera esset sine pœna sensus, quem fortasse in flagellatione non habuit, vel sine notã & irrisione aliqua, posuerunt arundinem in dexterã eius. Matth. 27. 29. hac ridicula cæremonia illudentes ei, tanquam ficto Regi & inani; sicut arundo loco sceptri ei data, est inanis, & stultis obrudi solita. Tu irrisiones omnes & ludibria, quibus exagitaberis à tuis æmulis, hoc Domini tui exemplo, loco sceptrorum regiorum habe, iisque delectare.

*Quadragesimonondò*, Hoc Christi contemptu non  
R r r  
con-

contenti, addiderunt alium: nam genu flexo ante eum; illudebant ei dicentes: *Aue Rex Iudeorum*. Matth. 27. 29. Mar. 15. 18. Ioan. 19. 3. Ita etiam aures Christi & ipsum Christum Dominum affecerunt iniuria, ut nihil esset in eius benedicto corpore intactum. Hæc Christi iniuria dulces tibi reddere debet falforum fratrum insincerum tecum agendi modum, dum aliud in ore habent, te laudando, te salutando, verbis benivolentiam præferentibus; in corde tamen contrarium erga te affectum fouendo, & te absentem coram suis amicis malignè traducendo & irridendo.

*Quinquagesimò*, His ludibriis non satiati, accipiebant aruadinem, & percussiebant caput eius: Matth. 27. 30. Mar. 15. 19. Vt eo maiorem sentiret dolorem sanctissimum caput Christi Domini spineâ coronâ coronatum, & plus sanguinis pro tuis abluendis peccatis effunderet. Tu dum affectus es aliqua iniuriâ & dolore, patienter tolera, dum tibi additur dolor ad dolorem, & dum tua culpa sufficienter ab vno Superiore punita, punitur sine noua causa ab altero.

*Quinquagesimoprimum*, Præter has iniurias verborum & factorum multiplices, nouâ Christi Dominum affecerunt, dandò illi alapas. Ioan. 19. 3. Alapa est, cum manu explicatâ in maxillam impingitur. Tu dum multiplicabuntur tuæ penæ & molestiæ, ne afficiaris tædio, & ne desistas à benè cæptis.

*Quinquagesimosecundò*, Eodem tempore expeuebant in Christum. Matth. 27. 30. Ita faciem Domini tui, pro re vilissima habuerunt, & pedum conculcationi destinata, sicut est terra sordida, in quam homines sua sputa sordidissima excreant. Tu si pro vilissimo & abiectissimo homine, & iudiciis internis, & verbis, & factis, & ommissionibus honoris, & respectus debiti habebere, gaude, & triumphâ.

*Quinquagesimatertio*, His iniuriis & ignominii non placati Iudæi, etsi Pilatus iterum conareretur Christum Dominum liberare, & ad eommiserationem volens adducere eos, Christum ita malè tractatum eis ostendendo ex loco edito dicens: *Eccè Homo*: significare volens, ad eò malè tractatum, dignum esse compassione: nihilominus Iudæi iteratò ceperunt clamare, *Crucifige, Crucifige eum; quia filium Dei se ferit*. Ioan. 19. 6. 7. & *instabant vocibus magnis postulantes vt Crucifigeretur, & inualecebant voces eorum*. Luc. 23. 23. Ita quod maximum erat in Christo scilicet Diuinitas Patri æqualis non adoptiua à perfidis Iudæis negabatur, & à Christo superbè sibi arrogata asserabatur, proinde dignus supplicio mortis toties iam ei destinato clamoribus, iudicabatur, & vt illud subiret, vrgebatur. Tu gaude, si ea virtus, vel aliquod aliud talentum vel Dei donum, quo te scis à Deo ornatum, ab aliis non putabitur inesse tibi, quin potius superbè à te tibi adscribi, & tu propter hoc vanus, super-

bus, & temerarius proclamabere, à Superioribus & ab aliis.

*Quinquagesimoquarto*, Videns Pilatus se liberationem Christi non posse à Iudæis extorquere, etsi agnosceret eum esse innocentem, idque non semel Iudæis dixisset, & iustum appellasset coram eis. Sedens pro tribunali, importunitate eorum cedens, nec intercessionem vxoris pro Christo factam curans, Matth. 17. 19. *ad iudicauit fieri petitionem eorum*: Luc. 23. 24. & *Iesum tradidit voluntati eorum vt Crucifigeretur*. Matt. 27. 26. Tu hoc exemplo discce, omnes tui condemnationes, & gradationes & non promotiones, præsertim à falsis accusationibus & à maligno animo acculantium profectas; suscipete cum gaudio, & maiores desiderate, quandoquidem non perueniet vnquam ad eum gradum, in quo erat Christi condemnatio ad supplicium crucis & mortem ad eò acerbam.

*Quinquagesimoquinto*, Post condemnationem ad mortem Christum, milites exuete eum chlamydem, scilicet purpuream & induerunt vestimentum eius: Matth. 27. 31. Mar. 15. 20. nihilominus, vt veste propria Christus indutus, dum ad supplicium crucis duceretur, agnosceretur ab omnibus tanquam malefactor & morte dignus, atque ita magis irrideretur, & coram totâ ciuitate confunderetur. Quod quia, Deo permitte factum fuit, ad maiorem ignominiam & confusionem Christi; Tu ab eo discce non subterfugere, nec minuire confusiones, sed eas ex eius amore augere, vt sicut ille, *has opprobrium hominum & abiectionem plebis*, vt dicitur Ps. 21. 7.

*Quinquagesimosexto*, Post condemnationem sui Christus in propria veste exiit ex prætorio, comitantibus Iudæis inimicis, & militibus Pilati ethnicis, vniuersâ plebe spectante, baiulans sibi crucem Ioan. 19. 17. quam etsi poterat declinare ob vitium debilitatem (erat enim valde grauis) vt postea coactus fuit eam deponere, Matth. 27. 32 portatam deinceps à Simeone Cyrenæo, tamen ne hanc confusionem sui præmitteret, voluit eam baiulare ignominiosè, vt te doceret, saltem aliquam partem confusionum tui quærere, si totam non potes ob aliquod inuoluntarium impedimentum assequi.

*Quinquagesimosextimo*, Ad maiorem Christi confusionem, vt haberetur à plebe tanquam latro morte dignus, ducebantur & alij duo nequam cum eo, vt interficerentur: Luc. 23. 32. Ita & tu quando impetfeceris, & discolis, & pœna dignis annumeraris, gaude, & honoratum te puta.

*Quinquagesimosextauo*, Christus moriturus pro nobis, vt nos à peccato, à diabolo, & ab inferno liberaret & faceret filios Dei, hæredes vitæ æternæ, suos cohæredes, & gloria cælesti suo tempore bearet, elegit montem Caluariæ pro sua Crucifixione, situm in campo aperto, ignominiosissimum, quia in eo scelestissimi supplicio affliciebantur, & fortidissimum ob cadauera illuc relicta

relicta occisorum latronum, & hoc supplicio crucis affici voluit eo tempore, quo maximus erat hominum ad festum Paschatis concursus, vt à pluribus nudus pendens videretur, & ad plures eius mortis notitia perueniret, quam subire circa meridiem voluit, quò melius posset aspici à circumstantibus ad sui maiorem confusione & ignominiam ac dolorem. Tu hinc discite in amaritudinibus tuis, quibus natura nostra afficitur, dum persecutiones patimur, vel alio modo tribulamur, desiderare omnes tales circumstantias & additamenta, quæ pro Christi amore faciunt, nos in parte inferiore voluntariè & ex propria electione ac desiderio maioris ac maioris crucis, pati maiores confusiones, angustias, dolores, & humiliações, vt sicut per Christum peracta est nostri copiosa redemptio, sic pro eius amore & imitatione, maior ac maior à nobis desideretur ac procuretur afflictio & tribulatio omnimoda, iuxta dicta numer. 318.

Euthym. in Com- mento. l. 4. c. 23. in fin. diu. pet. pag. 147.

*Quinquagesimononò*, Adductus ad montem Caluarium Christus Dominus, cum ei propinatum esset vinum myrrhatum Mar. 15. 23. cum felle mixtum Matth. 27. 34. quò citius moreretur, vt ipse reuelauit S. Gertrudi, ob desiderium multa patientiæ pro homine, noluit illud biberetamen vt amaritudine eius, os, linguam, palatum, & ventriculum suum cruciaret (ad quas partes flagella & spinæ pertingere non potuerant) & ne minueret molestias nostri causa susceperat, gustauit illud Matth. 27. 34. Docens te, non quærere solatia, & abbreviationes ac alleviationes crucis in tribulationibus tuis, sicut dictum est supra numer. 323.

*Sexagesimo*, Tandem vestibus suis spoliatus, totus nudus, tribus, vel vt est probabilius, quatuor clavis cruci affixus est, Matth. 27. 33. Mar. 15. 25. Luc. 23. 33. Ioan. 19. 18. Tu confer omnia quæ vnquam passus es, vel pateris, vel pati poteris, cum Christi crucifixione, per te sumpta, etiam sine consideratione personæ eius quæ passâ est, agnosces nihil ferè esse quod pateris. Ideò libenter patiaris omnia, & desidera quàm plurima & quàm acerbissima pati, vt quàm proximè accedas ad Crucifixionem Ducis, Domini, Creatoris ac Redemptoris tui pro te Crucifixi.

*Sexagesimoprimo*, P. eter Crucifixionem Christi, Pilatus scripsit hunc titulum, & posuit super crucem: Iesus Nazarenus Rex Iudeorum, scriptum hebraicè, grecè & latinè: Ioan. 19. 19. Matth. 27. 37. Mar. 15. 26. Luc. 23. 38. Idque fecit eo fine, inquit Maldonatus, vt purgaret se, quod meritò Christum damnari, eò quòd regnum contra Cesaris fidem affectasset. Quod adhuc clarius Pontifices Iudeorum Pilato persuadere (sed irritò conatu) volebant, ne scriberet, Rex Iudeorum, sed, quia ipse dixit: Rex sum Iudeorum: Ioan. 19. 21. Hinc discite latari dum post depressionem & humiliatio-

nem tui, adhuc aduersarij tui sua contra te sua molimina defendunt, & te iuste punitum proclamant, & cunctis notam esse volunt causam, ob quam humiliatus & mortificatus fuisti.

*Sexagesimosecundo*, Ad maiorem Christi ignominiam, duos latrones cum eo crucifixerunt, vnum à dextris & vnum à sinistris: Matth. 27. 38. Luc. 23. 33. Ioan. 19. 18. vt Christus Dominus in medio eorum suspensus tanquam latro præcipuus, iis maior haberetur. Pilatus enim, inquit Maldonatus, iniquitatis suæ velamentum quærere voluit: vt crucifixus vnâ cum illis, quos nemo posset dubitare merito esse damnatos, fore existimaret, vt quemadmodum pœna, ita etiam culpa similitudine Christus vnâ cum latronibus damnatus esse videretur. Verisimile etiam est, Iudeos id sollicitasse, vt cum latronibus crucifigeretur, quò ignominiosior esset eius mors. Quod antea S. Chrysostomus scripserat. Tu gaude, dum reputaris superare malos & discolos tuo viuendi modo, tanquam peiore illis.

ser. 7.

*Sexagesimotertio*, Crucifixo Domino & in cruce pendente Iudæi insultantes, & prætereuntes blasphemabant eum, mouentes capita sua & dicentes: Vah qui destruis templum Dei, & in triduo illud reedificas, salua te ipsum, si filius Dei es, descende de cruce. Similiter & Principes Sacerdotum illudentes eum Scribis & Senioribus dicebant: alios saluos fecit, se ipsum non potest saluum facere: si Rex Israel est, descendat nunc de cruce & credimus ei, confidit in Deo, liberet nunc, si vult eum: dixit enim, quia Filius Dei sum: Matth. 27. 39. 40. 41. 42. 43. Ita hi scelesti irridebant & negabant Christi potentiam qua posset se ipsum liberare: & Regiam dignitatem, quasi tam esset falsum illum Regem esse, quàm erat impossibile ipsum descendere de cruce: & fiduciam in Deo ei deesse significabant, à quo non esset liberandus à cruce, etsi id ab eo peteret, quippe Deo exosus: denique Diuinitatem, etsi se iactaret Filium Dei. Tu si post tuam humiliationem & persecutorum tuorum de te victoriam audies illos ea non contentos, tua dicta & facta carpere tanquam falsa, temeraria, & factum ac arrogantiam spirantia, & negare ea quæ verè in te sunt dona Dei & talenta, ac ea irridere, gaude, & Christo Domino gratias age, quod te sibi in his aliquâ ex parte similem fecerit.

*Sexagesimoquarto*, Non soli Iudæi Christo in summis doloribus sine vllâ humanâ consolatione & defensione pendenti in cruce illudebant, sed etiam milites, qui dicebant: Si tu es Rex Iudeorum, saluum te fac. Luc. 23. 37. Tu feliciorum te existima, quando non tantum persecutionem patieris ab iis qui ex odio, & inuidia, alioque maligno affectu te persequuntur immediate, sed etiam dum alij horum exemplo moti, alioqui tibi alias non offensi, te inuadent, & tuas res temerariè carpent & irridebunt.

*Sexagesimoquinto*, Nec hic finis irrisionum & contumeliarum Christi, sed & ipsi latrones eum

Orig. tr. 35. in Mat.

Hil. can. 31 in Mat. Amb. l. 10. in Lucam. Chry. Ch. 21. & Ro. mor. & h. 88. in Matth. Hier. ep. 248. Athan. f. de passi & cruce. prop. 66. Coll. c. 14. Beda, Theophyl. Etus, Euthymus in Comment. Iuuenius in Poem.

eo crucifixi ei improbabant & conuiciabantur: Matth. 27. 44. Mar. 15. 32. Vtrumque enim latronem Christo insultasse prius, sed postea alteram conuersum, Luc. 23. 39. Christum defendisse, putant aliqui veterum: Origenes, S. Hieronimus, S. Ambrosius, S. Chrysostomus, S. Hieronymus, S. Athanasius, S. Prosper, Beda, Theophylactus, Euthymius Iuuenius. Tu felicem te reputa, quando non tantum à bonis & laudabiliter viuentibus persecutiones patieris, sed etiam ab illis, quos bona vita non commendat, sed mores irreligiosi dignos reprehensione declaram.

*Sexagesimo sexto*, Cum Christus cum Patre æterno alloquens in cruce dixisset; *Eli, Eli, id est, Deus meus Deus meus*: Matth. 27. 46. *quidam illic flantes* (hostes Christi) verbum in alio sensu accipientes, & in eo illudentes Christo, quasi Eliam inuocaret dicebant: *sine, videamus an veniat Elias liberans eum*: Matth. 27. 47. existimantes eum se ipsum saluare non posse. Ita etiam ipsa materialia verba sua Christus ab impiis hostibus permisit detorqueri ad sensum non verum, vt nil relinqueret, quod tui causa pati posset, vt hinc discas, nullam patienti pro Christo occasionem omittere, & similes verborum tuorum interpretationes & corruptelas æquo animo ferre.

*Sexagesimo septimo*, Cum Christus Dominus in cruce pendens, ob præteritæ noctis vigiliam, & tot incommoda, & ob flagellationem, coronationem spinarum, ad diuersa tribunalia facta itinera, ob crucis bannationem, & sanguinis ex manibus & pedibus ac reliquo corpore copiosam effusionem, siti ardentissima premeretur, dixit, *Sitio*: Ioan. 19. 28. sed nullus fuit tam pius, qui huic necessitati subueniret, offerendo illi aquæ saltem paululum ad sitim extinguendam, sed *spongiam plenam aceto, hyssopo circumponentes obtulerunt ori eius*: Ioan. 19. 29. Matth. 27. 48. Mar. 15. 36. Ita iustæ suæ necessitati subueniens, *accepit acetum*: Ioan. 19. 30. Vt te doceret, cruce etiam in subleuandis tuis necessitatibus oblatas patienter ferre, non respuere remedia insipida, amara, non talia qualia tibi videbuntur tunc esse necessaria, nec petere quicquam speciale à tuis Moderatoribus, dum re aliqua indiges, sed nudè & simpliciter proponere necessitatem tuam, etiam Domino Deo, nil peculiare nominatim petendo, sed relinquendo Diuinæ providentiæ & Superiorum particularem subuentionem in tuis necessitatibus, & illud acceptando quod tuis Moderatoribus visum fuerit, & optando, vt tibi dent ea quæ minùs amori proprio ardent, sed sunt amara & insipida, vti est hyssopus, & in parua quantitate, vti erat illud acetum in spongiâ oblatum Christo Domino, non in aliquo pulchro, pretioso & amplo vase.

*Sexagesimo octauo*, Christus Dominus in cruce pependit sine vlla consolatione humana, verùm

cum tot molestiis animi & corporis libenter pro nobis toleratis, vsque adeo, vt videretur etiam à Deo Patre derelictus. Quocirca dixit ei sincerè, & quidem voce magnâ, non per modum querelæ, sed ad solatium nostrum & exemplum, ne ægrè feramus, dnm à Deo & ab hominibus videmur derelicti, in tribulationibus & necessitatibus nostris Dei vel proximorum causa contingentibus: *Deus meus, Deus meus vt quid dereliquisti me*: Matth. 27. 46. Mar. 15. 34. Fuit autem ista desertio multiplex vt benè ponderat P. Ludouicus de Ponte, tum quia tam diu illum Pater cælestis pati permisit, immo voluit, tum quia à tormentis atrocibus & sensu eorum cum non liberaret, vt multos martyres liberaret, tum quia caput quiescere non poterat in cruce absque nouo dolore: manus non poterant corpus sustinere nisi dolore ingenti lacerarentur: nec pedes eiusdem corporis pondus sustinere poterant, quin vulnera magis aperirentur: tum quia Diuinitas Humanitatem eius, quoad sensibiles consolationes & solatia, ita permiserat pati tristitias & agonias, vt à tempore orationum in horto, vsque ad ipsam expirationem durarent. Tu ergo hoc Christi exemplo, discere durare in benè cæptis, quam diu Deus vult, etiam si nullâ & diuinâ & humana consolatione & tutela fruaris. Et in cruce Christi non quære solatiola, sed crucem ipsam Christi plenam doloribus, amaritudinibus, iniuriis, conuiciis, contumeliis, infamiis, irrisionibus, ludibriis, denique solo peccato excepto, omnibus huius vitæ incommodis & pœnæ magis, purè omnia propter Deum patienter, libenter, & cum gaudio, ad vltimum vitæ punctum tolerando.

*Sexagesimo nono*, Non contentus Christus Dominus, tui causa breui aliquo tempore pendere in cruce. Ab hora sexta (quam Marcus c. 15. 26. Tertiam appellat) nostrâ Vandecimâ in horologio astronomico seu germanico correspondente, vsque ad horam Nonam, id est Tertiam pomeridianam, seu 21. in horologio integro seu Italico, pependit, tribus scilicet horis: quibus exactis mortuus est: Matth. 27. 50. quamuis ad nostri redemptionem sat abundè fuisset & plusquam abundè, si per minimam temporis durationem in cruce pependisset. Hinc discas, dum aliquid pateris pro Deo, pro Ecclesia, pro Ordine tuo, pro virtute, & pro proximis, non affici tædio, non abrumperè & decurtare crucis spiritualis durationem, sed quam diu vires sufficiunt, in cruce patienter, & libenter & cum exultatione perseuerare.

*Septuagesimo*, Mortuo Christo Domino, vnus militum lancea latus eius aperuit, ex quo continuò exiit sanguis & aqua: Ioan. 19. 34. Tu felix eris, (id est eo que id opta,) si etiam post mortem tuam contra te, & res tuas aliqua fient cum famæ tuæ & rerum tuarum iactura. Quod magni sancti expetebant circa se & res suas.

Quocirca benè scripsit S. Isidorus Pelusiota, 1. 1. cap. 130.

benè ab Iſaia Propheta dictum eſſe, Chriſtum non habuiſſe ſpeciem neque decorem, quia in eo ſupplicio quod voluntariè ac ſponte ſubiit, nullum non contumelia genus excitatum eſt. Pendebat quippe in patibulo, meridiano tempore, atque in Metropolitanâ vrbe, ac maximo feſto, in quo neminem fuſſe veriſimile eſt, qui non intereſſet. Quin etiam alius caſtellum in eum ludebant, alij ſannus eum impetebant, alij probriis lacerabant, alij acetum offerebant, alij contumeliis eum afficiebant, alij ipſius latus ſodiebant. Atque in eos quidem latrones, qui vnâ cum ipſo in crucem acti fuerant nihil tale perpetrabant: in ipſum autem eiusmodi contumeliis, quibus ne innocentes quidem & ſacrosos viſi ſas eſt, bacchabantur.

Septuageſimo primò, Etiam poſt mortem, & ſua glorioſam Aſcenſionem ad cælum, & tempore beatiſſimi Regni ſui & æterni in cœlis, quam plutima Chriſtus Dominus (vr ita humanam loquendi modo dicam) patitur, tot iniurias à tot infidelibus, ethnicis, Turcis, Saracenis, Iudæis, hæreticis, ſchiſmaticis, Catholicis ſceleſte viuentibus, & blaſphemantibus eum, eiusque Matrem ſanctiſſimam ac Sanctos eius, & à bonis tepidè ei ſeruientibus, & peccatis innumereis plena deliberatione committi quotidie & quavis hora ſolitè per tam vaſtum orbem terrarum. Quæ omnia ſunt maximæ iniuriæ Dei & Chriſti in Humanitate: quæ quodammodo iterum etſi iam plenè glorioſa in cælis, per noua peccata, vt ait Apoſtolus, cruciſigetur. Sic cruciſigebant eum præter modernos hæreticos Caluini, Lutheri, Arrii, Socini aliorumque hæreſibus imbutos, etiam veteres. Nam Cherinthus, & Ebion eius diſcipulus, & Carpocrates, & eorum aſſectæ, leſum eſſe purum hominem ex Iosepho & Maria natum docuerunt. a Paulus Sarnofatenus Epicoſtus, & Photinus Sirmienſis Epicoſtus affirmant Chriſtum non eſſe Deum, ſed hominem tantum. b Arius Presbyter Alexandrinus docuit Filium Dei eſſe creaturam, non eſſe coætæternum nec coeſſentialem Patri: Chriſtum hominem non habere animam, ſed eius loco eſſe Verbum. c Aetius & Eunomius eius diſcipulus, docuerunt Filium Dei eſſe omnino diſſimilem Patri, & Spiritum Sanctum eſſe creaturam Filij. d Apollinarius Laodiceuſis aſſeruit Verbum Dei accepſiſſe carnem humanam ſine anima rationali, & eſſe minorè patre, e Neſtor. Epicoſtus Conſtantinopolitanus, docuit in Chriſto duas eſſe perſonas, alteram Diuinam alteram humanam. f Eutyches Abbas vt Neſtorio contradiceret, docuit in Chriſto, vnâ quidem eſſe perſonam, ſed & vnâ naturam. g Agnoitæ auctore Temiſtio diacono Timothei Alexandrini Epicoſti, ad errores Eutycheſis & Dioſcori, adpulerunt Chriſtum ignorare diem iudicij. h Monotheliæ à Ciro Epicoſto Alexandrino & Sergio Conſtantinopolitano orti, dicebant in Chriſto vnâ tantum fuiſſe voluntatem & vnâ

operationem, ex quo ſequeretur, vnâ tantum fuiſſe naturam. i Felix Vrgelitanus, & Elipandus Epicoſtus Toleranus, docuerunt, Chriſtum eſſe Filium Dei adoptiuum. k Caluinus, Brennius, Melanchthon, & alij ſcripſerunt Chriſtum pertuliſſe inferni cruciatus & dolores. l Chriſtum non fuiſſe crucifixum ſenſit Baſilides. m Chriſtum verè fuiſſe mortuum negarunt Ciani. n Chriſtum reſurrexiſſe Cherinthus negabat vt ait S. Auguſtinus l. de hæref. c. 8. Chriſtum aſcendiſſe in cælum, & illic intraſſe cum corpore & anima, ibique exiſtere, negarunt quidam hæretici, relati à S. Auguſtino l. de agone Chriſti c. 25. Inter hos fuerunt Seleuciani & Hermiani, vt S. Auguſtinus refert lib. de hæref. c. 59. & Manichæi, vt ait S. Gregorius Nazianzenus orat. 51. & Hermogenes, vt ſcribit Theodoretus l. 1. hæref. fabular. Chriſtum verum corpus aſſumpſiſſe, negabant Marcion, Lucas, Cerdon, Manichæi, Proclianitæ ſeu Proclianitæ, Priscillianiſtæ o.

CAPVT VNDECIMVM.

*Ad crucem libenter ferendam excitare nos debet triplex crux Chriſti, nimirum continua paupertas, contemptus, & dolor.*

Sic, inquit 13. Angela de Fulgino vitæ c. 26. Salius 60. quòd hic liber vitæ non eſt aliquid aliud, quàm Chriſtus Dei Filius, qui eſt Verbum & Sapientia Patris, qui in hoc apparuit, vt per vitam ſuam & mortem & doctrinam nos inſtrueret. Videndum eſt, qualis fuerit ſua vita & conuerſatio, quam egit & in deſinenter tenuit in corpore mortali. Sui enim vita, eſt exemplum & forma cuiuslibet volenti ſaluari. Vita autem ſua non fuit niſi amariffima penitencia cum qua fuit associatus continuè in vitâ præſenti: ita quòd ab hora, in qua anima Chriſti fuit creata & inſuſa in ſuo ſanctiſſimo Corpore in vtero Virginitatis puriſſimæ, vſque ad illam horam vltimam, in qua illa ſanctiſſima anima receſſit ab illo ſanctiſſimo Corpore, per acerbiffimam crucis mortem, nunquam ſterit ſine illa ſocietate: quod non fecerunt Apoſtoli, nec beata Virgo, nec alij Sancti.

Societas autem quam Deus Pater altiffimus ſecundum ſuam ſapientiſſimam diſpenſationem voluit, vt Filius ſuus dilectiſſimus haberet in iſto mundo, hæc eſt: Primo, perfectiſſima, continua & ſumma paupertas. Secundo, perfectiſſimus, ſummus & continuus deſpectus. Tertio, perfectiſſimus, continuus & ſummus dolor. Iſta fuit ſocietas, à qua Chriſtus fuit associatus in tota ſua vita, vt exemplum nobis tribueret hanc ſuper omnia eligendi & diligendi & tolerandi vſque ad mortem: per hanc enim viam ipſe ſecundum quod homo, aſcendit ad cælum, & per ipſam poteſt & debet ire anima ad Deum, nec eſt alia via recta: oportet enim & decet, quòd viam quam caput tenuit, teneant corpora

Heb. 6. 6. a Clem. 1.6. C6ſt. cap. 6. Irea. 1.1. c. 24. 25. 26. & 1. 3. cap. 3. b Epiph. hæf. 61. & 71. Aug. hæf. 44. c Epiph. h. 69. Aug. h. 49. d Baſil. l. 1. & 2. c6ſt. Eua. Aug. hæf. 54. e Epiph. hæf. 77. Aug. hæf. 55. f Theod. lib. 4. de ſab. hæf. proſper in chronico. g Euagr. 1. 1. c. 9. 1. 2. c. 4.

b. Damas. l. de hæf. Liberat. in Breu. cap. 19. i. Dam. l. de hæf. k. Adrian. Papa ep. ad Epicoſtus Galliar. Concil. Francoford. Ado in Chro. nico. l. Bell. 1. 4. de Chriſto c. 8. m. Suar. ro. 2. 3. p. 9. 46. diſp. 33. l. 1. n. Iren. 1. 1. c. 25. Tert. de eſt ſcrip. cap. 46. Euſt. 1. 4. hiſt. c. 8. Epiph. hæf. 2. Aug. hæf. 4. n. Dam. 1. 3. ſid. c. 27. 28. liſid. 1. 8. c. 5. Th. 3. p. q. 1. a. 3. o. Tertul. 1 cont. Marcion. Iuſtin. a. polog. 2. Epiph. hæf. 45. 42. 46. Aug. hæf. 60. Leo Papa ep. 93. c. 4. 17.